

Demokrati v Clevelandu so solidno za izvolitev Daveya

Preteklo soboto se je vršila seja eksekutivnega odbora demokratske stranke v Clevelandu, na kateri je bilo navzočih 127 članov eksekutivnega odbora. Seja je soglasno odobrila da bodo demokrati podpirali za ponovno izvolitev sedanjega guvernerja Martina Daveya.

Podpora je pa bila odklonjena sedanjemu podguvernerju države, demokratu Haroldu Mosierju, ki kandidira za kongresmana at-large. Mosier je večkrat napadel svojo lastno stranko in se tako mnogim zameril.

Nadalje priporoča eksekutivni odbor demokratske stranke sledeče državljane v izvolitev pri primarnih volitvah, ki se vršijo 12. maja: za državnega tajnika: William A. Kennedy iz Clevelanda, ki je bil svojočasno utilitetni direktor pod županom Millerjem in ki je ssterim Slovincem pomagal do dela.

Za državnega avditorja: Joseph Lutz iz Dayton, Ohio. Za generalnega drž. pravnika: Francis Reams iz Toledo. Za sodnike najvišje sodnice države Ohio: George S. Myers in Will P. Stephenson. Za kongresmana v 20. distriktu je odobren John Sulzmann.

Splošno politično mnenje je, da bo guverner Martin L. Davey dobil nominacijo pri primarnih volitvah. Gotovo velemeščansko časopisje ga sicer strupeno napada, toda za seboj ima ogromno podporo farmerjev in navadnih deincev po vsej državi.

Tudi delavske federacije v državi Ohio so se izjavile za ponovno izvolitev guvernerja Daveya iz vzroka, ker na številne zahteve raznih oblasti, da pošlje vojaštvo na posredovanje v štrajkih, je vselej odgovoril, da je vojaštvo za pomoč državi, ne pa za streljanje na štrajkarje.

Govoril Davey je bil tudi napram Slovincem zelo pravičen in je z njegovim posredovanjem mnogo naših ljudi dobilo državna dela.

Kandidat Mr. Fabec

Ko smo zadnjič omenili slovenske kandidate, ki kandidirajo za državno postavdajo pri primarnih volitvah, ki se vršijo 12. maja v državi Ohio, je bilo izpuščeno ime John Fabec, ki je tudi kandidat za državno postavdajo na demokratičnem tike-tu. Rojakom zlasti v Collinwood, Nottinghamu in Euclidu je družina Fabec dobro poznana. Priporočamo našim volivcem, da gotovo volijo tudi za Mr. John Fabeca, ker ga smatramo zmožnim in delovnim državljanom, ki bo rad vselej pomagal našim ljudem. Naši kandidati za državno postavdajo so torej: Wm. Boyd-Boić, ki kandidira za državno postavdajo. V poslansko zbornico legislature pa kandidirajo: John Fabec, Wm. Kennick in Joseph Ogrin.

Za Kulturni vrt

Društvo sv. Janeza Krstnika št. 37 JSKJ je prispevalo za Kulturni vrt \$12.00. Zavednemu društvu iskrena zahvala!

Hčerka dospela

Družini Mr. in Mrs. Mirko Florijančič, 15616 Trafalgar Ave. so vile rojence podarile te dni zalo hčerko. Vse je zdravo. Iskrene čestitke!

Škof Schrembs

V nedeljo in ponedeljek se je vršila velika slavnost v clevelandski škofiji, ko je minilo 25 let, odkar je bil posvečen v škofa Most Rev. Joseph Schrembs, clevelandski škof. Dočim so v nedeljo mestni, državni in zvezni najvišji uradniki ter lajki izkazali čast in spoštovanje temu eminentnemu zagovorniku socialnih pravic, je pa v ponedeljek duhovščina škofije oddala svoje izraze udanosti in spoštovanja. Narodna slavnost se je vršila v mestnem avditoriju v nedeljo popoldne. Nad 7000 ljudi je pozdravilo priljubljene škofa v mestnem avditoriju. V imenu mestne vlade je govoril župan Harold Burton, v imenu države Ohio je nastopil guverner Martin L. Davey, v imenu Zedinjenih držav je pa pozdravil škofa senator Robert J. Bulkeley. Vsi so povdarjali neveljavne zasluge, ki jih ima škof Schrembs, ne samo kot škof, temveč tudi kot neumoren voditelj za izboljšanje razmer. Včeraj ob 10. uri je imel škof Joseph Schrembs pontifikalno sv. mašo v mestnem avditoriju. Vsi obredi kot tudi slavnostni govor škofa so bili poslani po radio po vsej Ameriki potom Columbia omrežja. Popoldne ob 2. uri pa je pozdravila škofa duhovščina pri velikem banketu v hotelu Cleveland.

Ameriški gangeži bodo polagoma zginili v pozabljenosti

New York, 27. aprila. — Tekom zadnjih treh let je zvezna vlada skoro popolnoma iztrebila ameriške gangeže, ki so bili deloma postreljani od zveznih agentov, deloma so bili obešeni ali poslani na električni stol, deloma so pa v zaporih.

Se pod nobeno prejšnjo administracijo ni bilo toliko zakrknjenih morilcev, roparjev in gangežev iztrebljenih kot pod administracijo predsednika F. D. Roosevelta. Arthur Schultz, morilec in ropar v New Yorku, ki je bil skoro 15 let neomejen gospodar vseh gangežev v ameriški metropoli, je šel v smrt.

Ubili se Vincenta Colla, proslulega bandita, roparja in morilca, ki je imel na svoji vesti najmanj sto človeških življenj. Njemu je sledil gangež Waxey Gordon, o katerem se je trdilo, da je prodal najmanj 10,000 deklet v prostitucijo. Njemu bo sledil de dni zverinski Italijan Lucky Luciano, ki je dobival po dva milijona na leto od prostitutk, katere je sam upropastil potom svojih agentov.

Ubili so Dillinger, Nelson in drugi morilci in roparji, ki so imeli cele gange roparjev in morilcev pod svojim poveljstvom. Ne sliši se več o ugrabljenju ljudi, o drznih bančnih ropih in masnih umorih. Zvezna tajna policija, takozvani "G-men," so iztrebili to nesnago do zadnjih korenin.

Za en dolar

Iz Tacome, Wash., se poroča, da je skočil neki 21-letni fant 90 čevljev globoko z nekega mosta v vodo, potem ko je stavil \$1.00, da lahko naredi skok. Fanta so pozneje ognjegasci potegnili iz vode in se nahaja v bolnici, kjer ga bo precej več veljalo kot en dolar, da pride zopet k sapi.

Governer Landon ima pri republikancih največ prilike

Washington, 27. aprila. — Komaj šest tednov je še do otvoritve republikanske predsedniške konvencije v Clevelandu, pa je že skoro gotovo, da republikanci ne bodo mogli drugega nominirati za svojega predsedniškega kandidata kot guvernerja Alf Landona iz države Kansas.

Dasi seveda Landon nima nominacije že v žepu, vendar so njegovi nasprotniki tako potrti, ker pri raznih primarnih volitvah v raznih državah Unije niso dobili skoro nobenega odobravanja, da nasprotnikom Landona ne preostaja drugega kot podati se.

Landon je upanje republikancev, ker je bil političen dovolj, da je dosedaj hodil po srednji poti. Približeval se ni niti progresivcem niti stari gardi v republikanski stranki, kateri namiče biviš predsednik Hoover.

Senator Borah, ki je eden izmed izrazitih republikanskih progresivnih zastopnikov, je postal skoro nemogoč kandidat, ker so se skoro vsi zamorski voditelji v Ameriki izrazili proti njemu. — Zamorci sovražijo senatorja Boraha, ker je javno nastopil proti predlogu, da se vpelje postava proti linčanju.

Zamorci v Zed. državah štejejo nekako 5 milijonov glasov, in ti glasovi so šli dosledno republikanskim kandidatom. Slučajno, da je Borah nominiran za predsedniškega kandidata, izgubi republikanska stranka 90 odstotkov vseh zamorskih glasov. To je vzrok, da republikanci zapuščajo progresivca Boraha in se naslanjajo na guvernerja Landona.

* Nevarno je zbolel egiptovski kralj Fuad.

Stavbinska industrija

Včeraj se je začelo z delom v Cedar - Central okolišju mesta Clevelanda, kjer gradi zvezna vlada nove hiše za delavce. Dolge mesece je vladal spor med unijskimi stavbinskimi delavci, med kontraktorji in med vlado. Končno so se pobotali na ta način, da bodo unijski delavci delali za staro plačo do 10. junija, a po tem dnevu dobijo zvišane plače. Tako je odredil vladni delavski odbor v Washingtonu, in ker so unijski delavci prijatelji predsedniškega odbora, se bodo pokorili odredbi in začeli z delom. Kakih 3000 delavcev bo šlo na delo.

Splošno čiščenje

Zdaj ko je Cleveland napovedal splošno čiščenje po mestu, se to tudi vrši. Mr. Anton Vehovec, councilman 32. varde, prosi vse, ki vidijo kje kake smeti, na praznem lotu ali kje drugje, naj se ga takoj pokliče, in Mr. Vehovec bo poslal mestni voz po navlake.

Zadušnica

V sredo 29. aprila se bo ob poldnevih jutraj brala sv. maša v cerkvi sv. Vida za pokojnim Andrejem Bajt v spomin četrte obletnice njegove smrti. Sorodniki in prijatelji ranjakega so proseni da se udeležijo.

Iz bolnice

S Svetkovo ambulanco je bila pripeljana iz St. Alexis bolnice na svoj dom Mrs. Elizabeth Smolič, 700 E. 157th St.

Proti šolskim bondom

Mark A. Copeland, predsednik Realty Recovery lige, se je izjavil včeraj proti bondom, katere namerava šolski odbor v Clevelandu razpisati da dobi dovolj denarja, da se popravi več šol v Clevelandu. Ti bondi bi povzročili, da se davki na zemljišča in hiše v Clevelandu ponovno zvišajo. Letos plačujejo \$3.21 davka od vsakih \$100 davčne vrednosti, kar je nezasišano visoko, če se pomisli, da je treba plačevati poleg tega davek na osebno lastnino, prodajni davek, gasolinski davek in številne druge davke. Dolžnost državljanov je, pravi omenjeni Mr. Copeland, da plačujejo davke, toda kadar se davke navije tako visoko, da sleherni povprečni državljan začne čuti ostrost višine davkov, tedaj je čas da se protestira. Brez dvoma je, da so popravne na šolskih poslopih potrebne, toda brez dvoma je tudi, da davkoplačevalci potrebujejo nekoliko oddiha, ker sicer se bo zgodilo, da bodo izželi zadnji denar iz povprečnega človeka in kdo bo potem plačeval davke?

Ponovno priznanje

Družba cestne železnice v Clevelandu ima navado, da razdeli v sleherni voz, ki vozi po progah v Clevelandu in predmestjih, nekaj cirkular, v katerem razpravlja družba probleme, ki se tičejo cestne železnice. "Mnogo stotisoč cirkularjev je tiskanih vsak teden, in jih ljudje radi čitajo, ko se vozijo. V cirkularju, ki se nahaja ta teden v prometu, so omenjene opere Kulturnih vrtov. Nadalje je v cirkularju poseben članek, ki se glasi, preveden iz angleščine v slovenščino, tako-le: "Tedenki vojni listek za teden; ki se je končal 18. aprila, in ki je nosil fotografijo kipa škofa Friderika Barage, ki se nahaja v Jugoslovanskem kulturnem vrtu, je bil pozdravljen po izvrstnem uredniškem članku v "Ameriški Domovini," ki je slovenski dnevnik. Mi se tem potom zahvaljujemo Louis J. Pirou, uredniku. Enako se zahvaljujemo Antonu Grdini, predsedniku. Jugoslovanskega kulturnega vrtu za jako prijazno pismo, pisano o istem predmetu." Tako se glasi članek, ki je lepo priznanje in odlikovanje za "Ameriško Domovino."

KSKJ kegljaška tekma

V soboto in nedeljo, 2. in 3. maja se bo v Clevelandu vršila velika kegljaška tekma igralcev, ki so včlanjeni pri K. S. K. Jednoti. Tekmovanje se vrši v prostorih St. Clair-Eddy Road Alleys. Krasne nagrade, ki bodo podeljene ob priliki te tekme, se nahajajo v razstavnih oknih trgovke A. Grdina in Sinovi na 6019 St. Clair Ave. Tu vidimo krasne zapestne ure za vsakega izmed petih moških in petih ženskih zmagovalnih klubov. Potem so krasni prstani, srebrni prizigalniki za cigare in cigarete, fine denarce za ženske, "električni brivce" in lep radio. Poleg teh dobikov se bodo razdelile tudi bogate denarne nagrade.

Mestna zavarovalnina

Mestna vlada bo najbrž opustila svo zavarovalnino na mestu poslopja in lastnino. Mesto plačuje od \$25,000 do \$50,000 na leto za zavarovalnino, doli pa nikdar nič. Sedaj namerava jo ustvariti svoj lastni zavarovalninski fond.

Coughlin poziva državljane, da rešijo ameriško demokracijo

Detroit 27. aprila. — Rev. C. Coughlin je v nedeljo zaključil serijo svojih radio govorov, ko je pozival ameriške državljane, da "rešijo ameriško demokracijo iz rok politikarjev stare garde."

"Vi morate rešiti ameriško demokracijo do leta 1940, ali pa bo Amerika s svojimi ideali prisiljena korakati po poti, katero je začrtal Hitler, ali po poti, ki jo je okrvavil Stalin," je dejal Rev. Coughlin.

Nedeljski govor Father Chas. Coughlina je bil 26. v seriji radio govorov. Coughlin je izjavil, da se v jeseni zopet vrne na radio.

Povedal je, da njegova Narodna unija za socialno pravico stoji v sredini med starim dealom republikanske stranke in novim dealom demokratske stranke. — Izjavil je, da stari deal republikanske stranke je mrtev.

"Kar se tiče novega deala demokracije," je končal Rev. Chas. Coughlin, "je podvržen kritiki iz več vzrokov, zlasti ker je zapovedal uničevati poljske pridelke, da so farmerji dobili višje cene za svoj produkt in kar se tiče denarnega vprašanja.

"Gotovo bo novi deal ostal še dolgo vrsto let, predno bo uničen od volivcev in predno bo inflacija uničila naše institucije." Coughlin je tudi mnenja, da bo prihod inflacije povzročil nacionalizacijo ameriških industrij, kar bo imelo katastrofalne posledice, kot se je to zgodilo v Rusiji.

Bulkley na radio

Sinoči je govoril na WGAR radio postaji zvezni senator, demokrat Robert J. Bulkley, ki je v svojem političnem govoru trdil, da je sedanje vodstvo demokratske stranke pod načelstvom W. B. Gongwerja, "ozko-srčno," "diktatorsko" in "sebično." Bulkley je pozival demokrate, da pri primarnih volitvah naredijo konec sedanjemu vodstvu stranke. Med Bulkleyem in Gongwerjem vlada ostro nasprotstvo, ki datira že dve leti nazaj, ko je Bulkley podpiral pri primarnih volitvah za senatorja Charles Westa, dočim je organizacija pod Gongwerjem podpirala bivšega guvernerja George White. Bulkley sam je izjavil, da se nikakor ne poteguje za načelstvo stranke, želi pa, da se ustvari demokratska organizacija v Clevelandu ustvari tako, da bo v njej prostora za vse demokrate, ne pa samo za "izbrane ljudi." Tozadevno bodo seveda imeli volivci prvo besedo 12. maja, ko bodo izbirali precinktnne načelnike. Ti precinktni načelniki izvolijo varnega voditelja in načelnika stranke.

Poroka

Preteklo soboto se je poročila Miss Josephine Tekavec, hčerka priljubljene družine Mr. in Mrs. Andrej Tekavec, 1023 E. 72nd Place. Zenin je Mr. Herbert Murphy, 7116 Donald Ave. Iskrene čestitke!

Zgubljena broška

Zgubila se je zadnji nedeljo broška med 63. cesto po St. Clair Ave. do slovenske cerkve sv. Vida, ali pa mogoče v cerkvenih prostorih. Pošten najditelj naj jo vrne na 6304 St. Clair Ave., kjer dobi nagrado.

The Citizens League

To je ime organizaciji, ki si lastuje vsako leto pred volitvami pravico, da priporoča ali napada kandidate pred volitvami. Je to privatna organizacija, obstoječa iz maloštevilnih mož in žena, ki mislijo, da so več kot drugi državljani. The Citizens League se je letos izjavila tudi o naših slovenskih kandidatih za državno zbornico. Tako piše glede Mr. Boyd-Boića, ki kandidira za državnega senatorja, da je sposoben in zmožen, toda bi bil lahko boljši. Mr. Boyd-Boić je znan zagovornik delavskih interesov in ne piha v rok velike gospode, zato pa pravijo, da bi bil "lahko boljši." Mi ga imamo radi takega, kakršen je. Nadalje se izjavlja ista liga o kandidatu Mr. Jos. Ogrinu, ki kandidira za državno zbornico, da je sposoben in zmožen, toda "se pričakuje več od njega." Le volite zanj, Mr. Ogrin bo že storil svojo dolžnost. Končno omenja liga tudi kandidata Wm. Kennicka, bivšega councilmana, ki tudi letos kandidira za državno zbornico. Poročilo lige pravi, da je Mr. Kennick sicer "tako, tako," da ima gotove kvalifikacije, toda ga ne priporočajo, ker je — trmast. Po našem mnenju bi bil Mr. Kennick mnogo boljši v državni zbornici kot v mestni, in iz tega vzroka in iz vzroka, ker je naš rojak, ga priporočamo rojakom v izvolitev 12. maja.

Lepo vreme pomaga Italijanom k napredovanju v Afriki

Desije, 27. aprila. — Včeraj zgodaj jutraj je odpotovala iz tega mesta velika laška motorna karavana, pri kateri se nahaja 15,000 laških čet. Karavana je namenjena proti glavnemu mestu Addis Ababi.

Laški častniki so prepričani, da je to začetek konca vojne. Več kot tisoč motornih truckov so pripravili Italijani. V vsakem truku se nahaja 15 mož, dočim so pripravljene nadaljni motorni trucki, ki vozijo strelivo in druge potrebščine.

Mnogo tisoč nadaljnih mož je bilo že prej poslanih naprej peš. Sonce še vedno prijazno sije v Abesiniji. — Veliko deževje, ki bi imelo nastopiti že pred enim tednom, je izostalo in to pomaga Italijanom pri napredovanju.

Na južni fronti so Italijani doživeli včeraj manjšo zmago. Zavzeli so Sasa Baneh, ki je nekak ključ do trdnjave Harar, ki mora pasti, predno morejo Italijani naprej na južni fronti. Italijani pravijo, da so v tej bitki izgubili 12 mož in da jih je bilo devet ranjenih, dočim je en tisoč Abesincev obležalo na bojišču.

Vplačani davki

Okrajni davčni urad naznanja, da se je vplačalo do včeraj \$12,455,000 v davkih. To je zadnji teden, da lahko plačate davke, ne da bi bila naložena kaznen. Pričakuje se da bodo davkoplačevalci plačali ta teden še najmanj \$13,000,000 v davkih. Pobiranje davkov bo zaključeno 2. maja.

Mladinski pevski zbor

Danes po vaji se vrši seja Mladinskega pevskega zbora v Slovenskem domu na Holmes Ave. Navzočnost vseh staršev je potrebna.

Roosevelt prezira kritike in se norčuje s Hooverjem

New York, 26. aprila. Predsednik Roosevelt je v svojem zadnjem govoru apeliral na ameriškega farmerja in na ameriškega delavca, na industrije in farmerske zadruge, da sodelujejo, da se v resnici izvede program novega deala.

V svojem pomembnem govoru, katerega je imel šest tednov predno se otvori predsedniška republikanska konvencija, je Roosevelt popolnoma prezrl svoje kritike, navajal je pa uspehe, ki jih je dosegla njegova administracija napram uspehom vlad, ki so bile pred Rooseveltom.

Velik vtis so naredile besede Roosevelta glede Alfred Smitha. Znano je, da je Smith jako pikro napadel predsednika v januarju mesecu in vso njegovo administracijo. Pričakovalo se je splošno, da bo Roosevelt zavrnil Smitha, toda zgodilo se je nasprotno. Roosevelt je hvalil Al Smitha za uspehe, ki jih je Al Smith dosegel ko je bil guverner države New York.

Salvo smeha je povzročil F. D. Roosevelt, ko je omenil bivšega predsednika Hooverja, ki se je tekom predsedniške kampanje v letu 1932 izjavil, da če bo Roosevelt izvoljen predsednikom da bo rasla trava na mestnih ulicah. Roosevelt je rekel, da je imel že večkrat priliko priiti v New York, toda trave ni videl nikjer, razen v parkih, nasprotno pa so nastale nove in boljše trgovine.

Nadaje je predsednik izjavil tekom svojega govora, da obstoji njegova ekonomska, socialna in politična filozofija v tem, da dobi delavec višje plače in farmer več dohodkov za svoje produkte.

Na električnem stolu

Preteklo soboto je moral na električnem stolu v Columbusu umreti James Thompson, star šele 28 let. Thompson je bil spoznan krivim in je tudi sam priznal, da je povzročil, da je neki poštni vlak skočil s tira. — Njegov namen je bil oropati poštni vlak za mnogo tisoč dolarjev. Thompson je spreminil železniške signale tako, da je vlak skočil s tira, in pri tem sta bila ubita strojevodja in kurjač. Več potnikov je bilo ranjenih. Thompson je bil svojočasno uslužen pri železnici, toda odpuščen, ker je kradel. Da bi se maščeval, je povzročil železniško nesrečo. Svoje sramotno dejanje je sedaj plačal s smrtjo na električnem stolu.

Za Kulturni vrt

Prispevali so sledeči zavedni rojaki: John F. Jadrnich \$1.00 za spomenik Gregorčiča, Egidij Klemenčič \$1.00 za olepčavo vrta, Anthony Kotar \$1.00 za spomenik Cankarja, Mrs. Mary Cook \$1.00 za spomenik Gregorčiča in en dolar za spomenik Cankarja, Mr. in Mrs. John Mislley za Cankarja \$1.00, za Gregorčiča \$1.00. Vsem darovalcem prav iskrena hvala!

Štirje ubiti

Iz Sydney, Ohio, se poroča, da so bili tam včeraj štirje ubiti, ko so korakali po železniški prog in se niso imeli kam umakniti, ko je privozil vlak. Ubili so bili trije otroci in njih stari oče ki je spremljal otroke na sprehodu.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

5117 5th. Clair Ave.

Cleveland, Ohio

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00. Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto, \$5.50, pol leta, \$3.00. Za Evropo, celo leto, \$8.00. Posamezna številka, 3 cente

SUBSCRIPTION RATES:

U. S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year. U. S. and Canada \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months. Cleveland and Euclid by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months. Single copies 3 cents. European subscription, \$8.00 per year.

JAMES DEBEVEO and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 101, Tues., April 28, 1936

Zanimanje za izseljence

Časopisje v naši rojstni domovini posveča zadnje čase vedno več pozornosti vsem onim svojim sinovom, ki so se izselili iz domovine in odšli po svetu za kruhom. Slovence dobiti danes v vseh delih sveta in v skoro vseh državah, in je torej bratsko in pravilno, da se zanimajo rodni bratje v domovini za nas.

Žal, da je to zanimanje prišlo jako pozno, tako pozno, da so se izseljenci že organizirali medsebojno brez pomoči iz domovine. To se zlasti tiče izseljencev v Zedinjenih državah, kjer imamo mogočne bratske podporne organizacije, cerkvene občine, narodne domove, gospodarske in kulturne organizacije, ki se lahko primerjajo z najboljšimi v domovini. A vendar je dobra volja in zanimanje, ki ga kažejo bratje zadnje čase v domovini, skrajno dobrodošlo in pričakujemo, da bo zanimanje rodilo večje zblizanje in še bolj napredek vsestransko.

Naj na tem mestu priobčimo en članek iz "Izseljenskega Vestnika," ki ga izdaja družba sv. Rafaela v Ljubljani, in ki točno označuje miselne smernice, katere zasledujejo naši bratje v domovini:

"Domovina, ti si kakor zdravje. Ta občutek me je prevzel vsikdar, ko smo se skoro vsako leto z večjo ali manjšo skupino naših izseljencev poslavljali od domače grude in se vračali v tuje kraje. Prenovljeni smo odhajali. Novo življenje je zaplalo v nas.

"Kolikokrat sem ob takih prilikah in tudi sicer premišljeval: Domovina, da bi ti vedela, kako te ljubi tvoj sin tujine! Da bi ti znala brati bolest slovesa z njegovih solznih oči! Da bi ti doumela ono veliko ljubezen, ki jo hrani naš izseljenec že desetletja do tebe, domovina — mati!

"To ni romantika poezije; to so dejstva. Drugače si ne morem razložiti onega, iz leta v leto rastočega hrepenenja našega izseljenca po domu, ki dela načrte, prinaša najbolj občutne žrtve, da more še enkrat stopiti na domača tla.

"Ljubezen in spoštovanje našega človeka v tujini do domačega duhovnika in učitelja, skrb za ohranitev materinega jezika in narodnih običajev, gojitev slovenskega petja, zavest skupnosti, ki se odraža v številnih društvi, predvsem še odločna borba in skrbna čuječnost za ohranitev najdražje svetinje — vere, vse to mi je govorilo vedno bolj in bolj: da je naš izseljenec pač vreden, da bi mu domovina posvetila več svojih skrbi.

"Če dodam k temu še gotovo ugotovitev, koliko težje da je vse to versko in narodno blago ohraniti tam, kjer dobitnik vsi oni, s katerimi naš izseljenec skupno živi, nimajo razumevanja za to, kar nam je sveto, — tam, kjer se pravi ostati dober katolik postati tudi borec Kristusov, — tam, kjer je naš človek izpostavljen večkrat samovoljni delodajalca, — tam, kjer je že bilo toliko naše krvi izsesane in toliko borcev padlo in podleglo — hočem s tem reči: da je naš izseljenec tudi potreben — danes bolj kot kdaj prej, da domovina več zanj stori.

"Večkrat se je očitalo našim izseljencem, da se narodu odtuje in da zgube smisel za dom. Pritisk tujine je zelo močan, zares. Na drugi strani je pa opravičeno vprašanje: Ali smo pa tudi mi vse storili, kar bi bili lahko v kulturno-narodnem oziru?

"Samo eno misel, oziroma ugotovitev bi rad tu podčrtal. Slovensko izseljenstvo je v veliki meri specielno slovensko vprašanje. Medtem, ko se izseljenci iz drugih krajev zadovoljujejo z osebnimi, četudi malenkostno podporo, ima naš slovenski izseljenec vse več potreb.

"On si želi bolj kot drugi predvsem šol, knjig, listov. Tako postaja to vprašanje še posebej vprašanje naše Slovenije. Vsi bi se morali zavedati, koliko smo dolžni za ogromni denarni kapital, ki ga je poslal izseljenec domov, in koliko bolj še za narodno apostolsko misijo, s katero je ponesel naš naseljenec naše ime in našo pesem preko širnega sveta!

"Domotožje me prevzema — domotožje po domovini v tujini, kjer smo doživljali med rudarji naš izseljenski dan, poln lepote in bolesti, v znamenju borbe in zmaga, tako da sem si večkrat zaželel postaviti tak dan z vso njegovo notranjo vsebino, ki jo je mogoče doživeti le, a ne opisati, pred našo slovensko domovino. Začutili bi takrat mi vsi, da so sinovi naroda vredni in potrebni večjega umevanja od strani matere-domovine." (Drago Oberžan.)

Kam jadrmo?

Cleveland, O.—Dobro je, da nič se ne vpraša, kje se bo pogledalo kako živimo in kam bomo. Seve, potem se večajo jadrmo. Res, kar nas je starih naseljenec, ne moremo razumeti, kako daleč bo vse to šlo. Vsak pameten človek ve, da bo tudi tega enkrat konec. Mesta, dežele, države, vse drvi v večje dolgeve. Politika gre svojo pot naprej, ne glede ali je dobro za državo ali ne. Vse se dela, samo da se politiki ustrezijo. Ljudstvo pritiska na vlado in zahteva več in več.

naj plačujejo kakor vedo in znajo. Kaj nam mar, samo da smo mi siti. Zbornice se večinoma pečajo s tem, kako se bo denar trošil in koliko se bo novih davkov naaložilo. To je poglavito pri vseh vladah. Pameten človek in pameten predlog ne pride v poštev. Ljudstvo drvi kar naprej in hrepeni samo po uživanju. Nič ne misli kaj bo potem.

Poglejmo malo še demokratiško administracijo in Roosevelta. Res je, odkar je Roosevelt za predsednika, da je dal iz državne blagajne milijone za brezposelne, tako da res ni nihče lačen. Toda s tem ni rečeno, da se bo odpravilo brezposelnost in krizo. Bogati farmerji so dobili od vlade milijone, da so pokončali živino in poljske prideleke. Toda mali farmer pa ni dobil skoro nič. Tako so šli milijoni takim v žep, ki niso bili nič potrebni. Pa tudi to ni odpravilo krizo in brezposelnost. Dobili smo samo to, da moramo več plačevati za živila. To je dokaz, da tudi demokratiška vlada ni sposobna, da bi odpravila brezposelnost. In brezposelnost bo ostala še dolgo, predno bomo dobili vlado, ki jo bo znala odpraviti. To je velik problem in statistika kaže, da je bilo pred 20 leti zaposlenih nekako dvamilijona žensk, a danes jih je pa okrog 10 milijonov. Torej osem milijonov več žensk pri delu in toliko več moških brez dela.

Druga je pa ta, ker so vedno novi stroji in vsak stroj vzame delavecem delo, tako da se več producira z manj delavci.

Pa še nekaj je. Imamo tudi mnogo ljudi, ki imajo po dva

dela ali celo po tri naenkrat, naprimer mašinst in councilman itd.

Sedaj pa pogledajmo še nekoliko razne preroke in kričanje. Najprej Rev. Coughlina. Pred nekaj leti je bil reven kot cerkvena miš, danes pa živi kakor največji bogataš. Vozi se z aeroplanom sem in tje in živi kakor kralj. Saj mu ljudstvo vedno nosi denar. In sedaj hoče biti tudi že diktator in pravi, da ne smemo nobenega podpisati pri volitvah, če ne obljubi, da bo delal tako, kot mu bo Rev. Coughlin zapovedal. Torej on hoče biti gospodar, mi pa da bi bili sužnji. Martin Sweeney se mu je takoj podal, toda stari Sulzman je pa bolj samostojen in pravi, da bo delal po svoji lastni pameti in ne bo poslušal, kaj mu bo Father Coughlin zapovedal.

Pa še dr. Townsend. Bil je bankrot in njegov brat je služil v restavrantu. Pa se je izmislil, da mora vsak, ki je star 60 let, dobiti po 200 dolarjev na mesec. Stari ljudje so bili vsi neumni na to idejo in so mu nosili denar. Danes sta oba brata milijonarja in to samo iz grošev revnih ljudi.

Pa še druge mahinacije so se pojavile v teh težkih časih, kot brezposelnost, klub malih posestnikov in tako dalje. Dokler bodo ljudje nosili vsakemu kričanju denar, se bodo take stvari vedno pojavljale. Kadar bodo pa ljudje nehali dajati denar, se bodo tudi preroki umaknili in utihnili. Torej bodimo pametni in ne nosimo vsakemu denar, ko ga niti sami nimamo preveč. S pozdravom:

Frank Opaškar st.

Naša mladina in mi

Pred nekaj dnevi me je član pevskega zbora vprašal, da kje tiči vzrok, da so prireditve nekaterih zborov in dramskih društev prilično obiskane, dočim se pri drugih nastopa ob skoro prazni dvorani.

Gotov sem, sem rekel, da ne bom daleč od resnice, če trdim, da uspeh je tam največji, kjer ne samo imajo dobre pevce in igralce, ker teh, četudi so še tako popolni, se jih javnost kmalu naveliča, če ne znajo ali ne morejo v prireditvah napraviti izpremembe. Izpremembe so zopet mogoče le tam, kjer je članstva na razpolago; s številnim članstvom pa razpolagajo le ona društva, ki so bila dovolj dalekovidna, da so ob pravem času preskrbeli, da se je tukaj rojeno mladino pridobilo za oder. Brez naraščanja je vsaka ustanova obsojena pogin, ker naraščanja ne moremo pričakovati iz domovine. Dolžnost je vseh onih, ki jim je na tem, da se bo slišalo še kako pesem in igro raz slov. oder v slovenščini, da zainteresirajo tukaj rojeno mladino v delo, ki je nam lastno. Ako tega ne storimo potem lahko pričakujemo, da po preteku desetih let nam bo le redko dana prilika, da bi se udeležili prireditve, ki bo nam domača.

Naši otroci, če se bodo slučajno shajali v slov. domovih, se bodo zabavali na način, ki bo nam popolnoma tuj in če nas bo pot slučajne zanesla mednje, bomo tuji med lastnimi otroci in po lastni krivdi. To ne bo udarec samo za dramska in pevska društva, pač pa tudi za podporna društva in druge ustanove. Pri raznih proslavah smo že sedaj odvisni od naše mladine in ako ne najdemo poti, da si to mladino obdržimo, potem si lahko predočimo naše prireditve in proslave po preteku desetih let. Kot sem že omenil, nekateri so se tega zavedali že pred leti in so vsaj delno preskrbeli za odre, dočim so nekateri že danes prisiljeni na "importiranje" odrskih moči za razne prilike. Dasi je veliko zamujenega, vendar je še čas da se to napako

popravi, toda posamezne ustanove ne bodo kos tej nalogi, treba je skupne akcije vseh naših društev. Naši mlad. pevski zbori so dober početak za tako idejo. Otroci v teh zborih imajo vso priliko, da se izpopolnjujejo v vsem, kar je potrebno za oderski nastop. iz te mladine bodo pevska in dramska društva čepala moči že v par letih, zato bi bilo priporočljivo, da jim nudijo vso moralno in gmotno podporo; isto velja za naša podporna društva. Sedaj, ko so skupni zbori pripravljajo za prireditve, jim te podpore ne odrekajte. Dne 10. maja bo mlad. pev. zbor Slov. doma na Holmes Ave. priredil koncert v počast vsem mamicam. Mamicam se priporoča, da ne odklanjajo daru, ki jim ga otroci nudijo na "mamičin dan." Istotako ne pozabite, da so v torek dne 28. aprila ob 7. uri zvečer vrši seja v slov. Domu na Holmes Ave. Kot vam je znano, se pripravljamo na tri nastope, za kar treba veliko dela in priprave. Na seji se bo pobiralo denar za prodane tikete, na razpolago je še nekaj listkov, katere na seji lahko dobite.

Predsednik.

JOHN R. DAVIS

je kandidat za šerifa Cuyahoga okraja na demokratiški listi. Odobren je od regularne demokratiške organizacije in zlasti še od Citizens lige ki pravi, da bo Mr. Davis neustrašen in vreden šerif.

Boj fašizmu in za svobodo zaslužnih bratov v Primorju

Z velikim zadoščenjem smo vzeli na znanje delovanje nevjorških Jugoslovancev ob ustanovitvi "Udruženja za obrambo Jugoslovancev v Italiji." Prepričani smo bili, da bodo tej akciji sledile enake postojanke po vseh Združenih državah, kjerkoli je zadosti Jugoslovancev, ki jim je kaj na tem, da bi svet zvedel o grozotah in krivcah katere mora naš narod pod kruto peto fašizma prestati. Gotovi smo bili, da bo prva postojanka oziroma odsek "Udruženja" ustanovljen v našem Clevelandu. Kako ne? Saj se ponasamo, da smo po številu Slovencev prvi za našo prestolico, Ljubljano; vsled tega se ne bomo pustili osramotiti od nevjorških rojakov, ki jih po številu Jugoslovancev daleč prekašamo. In potem, ako se ne motim, je Cleveland tudi naša največja primorska kolonija v Ameriki, ako ne drugi, se bodo ti zganili in se v boju proti fašizmu—mučitelju naših trpečih bratov v Primorju pridružili našim rojakom v New Yorku, kateri se zavedajo, da boj za uničenje fašizma je tudi boj za vsaj politično svobodo Jugoslovancev v Primorju. Pa ne vem kaj je temu vzrok, da razen par dopisov, kateri so na nateleti na gluha ušesa, ni do sedaj opaziti nobene akcije. Nam je li srce okamenelo, da ne čutimo več z našimi rojaki v Primorju? Dvomim! Verujem v star pregovor da "kri ni voda." Jeli mogoče politika kriva, da se ne zganemo? Ako je, bilo bi dobro, da se jo bi zasedaj pusti-

lo nastran, ravno tako kot so jo nevjorški rojaki ter nastopili enkrat skupno. Skupno, ne oziraje se na politično prepričanje, za boj in propast fašizma ter politično prostost naših bratov v Primorju. Glas stotisočev Jugoslovancev iz Amerike skupno z "Ligo proti fašizmu," kjer delujejo vsi narodi sveta in vsi sloji ljudstva, za propast istega bi imeli ob koncu tudi nekaj besede. In pomislite koliko utehe, koliko nove spodbude bi bilo to za rojake v Primorju, ko bi zaznali, da jih bratje tostran oceana niso še pozabili. Kakšno veselje koliko upanja in novih moči za še nadaljno vztrajanje v njihovi borbi, da tako delovanje našim rojakom ve le tisti, ki je to sam izkusil.

Na delo toraj! Zgubiti ne moremo nič, pač pa lahko kaj pridobimo.

Moje mnenje je, da naj odbor "Jugoslovanske Narodne Obrane," katera je nekoč na teh principih poslovala, skliče kadar in kjer se jim zdi primerno, potom časopisov sestane nek vseh rojakov, ki se za to zanimajo, kateri naj bi napravili nekaj osnutek za nadaljno delovanje.

Kakor so v pretekli vojni ameriški Jugoslovanci pomagali graditi novo Jugoslavijo, enako lahko sedaj pomagamo sodelovati k propasti največjega zla — fašizma. Na delo toraj! Naše geslo naj bo: Smrt fašizmu in svobodo Jugoslovancev v Primorju.

J. J.

Naša stara domovina se izpopolnjuje

(Na rokah imamo interesantno pismo vplivne osebe iz naše stare domovine. Gotovo bo naše čitatelje zanimalo, če podamo izčrpeke tega pisma, ki nam iz prve roke kažejo kulturni razmah naše stare domovine.—Op. ured.)

"Zagreb ima državno glasbeno akademijo (ali kakor se uradno nazivlje: Hrvatski glasbeni zavod). To je naš najvišji glasbeno kulturni zavod v državi, pri čigar ustanovitvi je imel glavno besedo škof Strossmayer, brez katerega iniciative in denarcev (glavno!) bi Hrvatit danes ne imeli najvišjih znanstvenih zavodov kot so: akademija znanosti in umetnosti, univerza, Narodno gledališče itd. Nam Slovincem je to prinesel šele povojni prevrat, oziroma nova država, seveda v mnogo manjši meri, vse časa (najtežjem, povojnem) in naši maloštevilnosti primerno. Priznati treba, da se tudi pri nas lepo razvija kulturno življenje, vendar gre zaradi raznih gospodarskih in duševnih kriz vse počasneje in težje kot pri Hrvatih, ki so imeli svoje trdne temelje postavljene že pred 50 leti. Zaradi tega so tudi finančno v boljšem položaju kot mi in si lahko privoščijo za svoje prireditve razne svetovne prveke-umetnike, ki jim plačaje včasih za nastop kar bajne cene. (N. pr. Šaljapinu 70.000 Din za večer).

Resnica je, da so radi takih možnosti Hrvati najbolj razvajeni. (Beograd, ki je vsled vojne mnogo trpel, je dosti skromnejši) in izbirni, da mi Slovenci zanje skoraj ne pridemo v poštev za kakšne prireditve. Koliko je naših izvrstnih pevcev, ki niso bili še niti enkrat povabljeni na koncertiranje v Zagreb. Ne gre samo za to, da tekmujejo s Hrvatit, ampak gre za to, da vzdržijo na kulturnem polju tudi svetovno konkurenco. Zato pa je treba mnogo študija, nabaviti si je treba vse, kar izide pomembnejšega pri drugih narodih, ker

le tako presodimo, koliko smo absolutno in relativno vredni mi Slovenci v dotičnih kulturnih panogah . . ."

—o—

Klavžar M.:
EMIGRANTOM
Primorska zemlja v robstvu gine, krivica nam se vsem godi, saj niti ura — dan ne mine, da tekla ne bi bratska kri.

Požgani naši so domovi, teptana narodna zavest, na rokah bratov so okovi, nas v lice bije tuja pest.

Cvet naših fantov v smrt pošilja, ta neizprosni naš tiran, nam jezik naš on izpreminja in uničuje vsaki dan.

Ti emigrant ki si v svobodi, pozabljaš večkrat domek svoj, pogosto tavaš ti v zablodi pozabljaš, kaj bil cilj je tvoj.

Pozabljaš ti dolžnosti svete, katere bratom si dolžan, okove zbiješ ti proklete, in dvigneš rod naš poteptan.

Naj vendar se vzbudi kdor spava, naj se razlega klic glasan: "Primorska zemlja bodi zdrava, svobode zlate pride dan."

—o—

Za naš ponos
Euclid, O.—Vsi narodi širnega Clevelanda in okolice se zbirajo kar trumoma, da si postavijo spomenike za svoje narode. Ti spomeniki naj bi bili priča o raznih narodnostih, živčih tukaj v deželi svobode. V tem oziru tudi Jugoslovanci ne zaostajamo. Zadnje čase se dokaj obširno bere o aktivnosti za naš Jugoslovanski kulturni vrt. Na vseh straneh velikega Clevelanda, kjer biva naš narod, se zbirajo z veliko aktivnostjo v razne skupine, da skupno delujejo za dovršitev velikega cilja, kulturnega vrta, ki naj bi bil zgodovinska priča o našem življu, naši kulturi in našem narodu v splošnem.

Tukaj pri nas, v naši beli

Ljubljani, pa ni tako živo, kakor bi bilo želeli. Toda rojaki in rojakinje, zaostajati pa nikakor ne smemo. Vsak naj samo malo pomisli, pa se bo zavedal da to delo še ni končano. Spomenik škofu Baragi stoji. Ta naj priča da smo tudi Slovenci doprinesli svoj delež k ameriški kulturi in civilizaciji in da je bil on naš predhodnik v to svobodno deželo. Poleg tega pa nikakor ne smemo pozabiti naših drugih slavnih mož in sinov našega naroda. V mislih imam predvsem dva velika moža, katerih spomenika naj bi bila postavljena to leto v kulturni vrt. Ta dva spomenika naj bi pričala, da smo Slovenci izšli iz kulturne in civilizirane dežele. To naj bi bila spomenika goriškemu slavcu Simon Gregorčiču, katerega pesmi so še danes najbolj priljubljene. Gregorčič ni bil samo pesnik, ampak tudi prerok, kar nam živo priča njegova pesem Soči. Drugi spomenik pa naj bo postavljen nesmrtnemu pisatelju Ivanu Cankarju o katerem mi ni treba še posebej povdarjati kdo je bil.

In v ta namen, to je v korist Jugoslovanskega kulturnega vrta, tem potom sklicujem jako važen sestanek za četrtek zvečer ob osmih v dvorano sv. Kristine. Pridite zastopniki društev in posamezniki, da kaj koristnega ukrenemo. Pridite vsi, ki ste za to plemenito idejo, da spopolnimo naš kulturni vrt.

Frank Kosten.

Naši "Kanarčki"

Zadnjič je celo urednik tega ista apeliral na nas, da kadar imamo kakšno prireditev, da se malo razvrstimo z dopisi, da ne pridejo vsi naenkrat. V tem mu dam prav. Urednik tudi ne more zadnji dan uvrstiti vse dopise in tako pride včasih do nesoglasja med dopisniki in uredništvom.

Ker je danes ravno lep dan in imam nekaj prostega časa, bom tudi jaz nekoliko omenil o tem, kar se bo godilo pri nas v nedeljo 3. maja. Mladinski pevski zbor Kanarčki se tudi pridno pripravljajo in vadi že vso zimo, da bo podal lep in zanimiv koncert. Nastopili bodo skupno v zboru, potem kvarteti, dueti sole itd. Podan bo tudi prizor s petjem, kar bo še najbolj zanimivo.

Zato pa apeliram zlasti na starše Kanarčkov in njih prijatelje, da se gotovo udeležite vsi tega imenitnega koncerta. Vsi veste, zakaj gre in da brez finance ne gre nobena stvar. Gre največ zato, da bo mogoče še naprej vzdrževati mladinski zbor naših Kanarčkov. Upam in pričakujem, da bodo gotovo vsi ljubitelji petja navzoči. In še nekaj posebnega bo takrat. Vsaka mati, ki pride na ta koncert, bo dobila pri vratih lep nagelj in to zastonji. To jim bomo podarili za Materinski dan, ki bo v bližnji bodočnosti.

In da ne bom razkladal vsake podrobnosti, naj vam povem, da bo na tej prireditvi vsega dovolj na razpolago. Vstopnina bo 40c za koncert in zvečer za ples. Samo k plesu je vstopnina 25c. Začetek koncerta je ob 3:30 popoldne v nedeljo 3. maja v Slovenski delavski dvorani na Prince Ave. Na svidenje.

Anton Vatovec.

Ce verjamele al' pa ne

Fant se je napravil v Ameriko in pri slovesu je tolažil svojega zvestega dekleta, da ji bo poslal za karto prvega službenega dolarja, samo če mu bo ostala zvesta in če bo hotela priti za njim.

"Ja, za teboj bom prišla, ljubi moj Janez, na konec sveta in čeprav ne bova imela drugega za jesti kot kruh in vodo."

"Dobro, Jera, ti boš skrbela za kruh, vodo bom pa že sam dobavljal," jo tolaži Janez.

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po nemškem tiskarju K. Maya

"Mislim, da ne. Vsaj kap me ne zadene, če mi kdo izbije moj kos mesa izpred ust."

"Hvala! Se bom torej v Lizanu nastanil. Kako gnezdo je? Mesto? Vas?"

"Prestolica. Osem sto tisoč prebivalcev. Cestna železnica, gledališče, kavarne, kvartaški klub —."

"Vrag vas vzemi, sir če ne znate boljših šal! Bo vsekakor dolgočasno gnezdo, tisti Lizan?"

"No, lepo lego ima, ob Zabu leži, Kurdi so ga nekaterikrat razdajali, London ali Pariz torej vsekakor ne bo."

"Razdajali —? In mnogo uničili?"

"Da."

"Sijajno —! Bom kopal —! Krilate bika našel —! V London poslal —! Yes!"

"Ako hočete, lahko kopljete."

"Morate pomagati, sir! Tudi Nestorijanci morajo! Bom vse plačal! Jako dobro plačal! Yes!"

"Glejte, da se ne zmotite v svojih računih sir!"

"Zmotim? Ali ni krilatih bikov v Lizanu?"

"Nobenega."

"Čemu pa me torej pravzaprav vlačite po tej nesrečni deželi, ha —!"

"Vlačim? Ali ne hodite že od Mosula sem čisto proti moji volji za menoj?"

Odprl je usta v znameniti štrikot, jih srečno spet zaprl pa dejal:

"Yes! Prav! Dolgčas mi je bilo! Doživljajev hočem!"

"No, doživljajte ste doživeli, in še dovolj! Bodite torej zadovoljni in ne kregajte se, sicer vas pustim tule sedeti in konec bo tak, da vas bodo črez sto let osorej našli kot krilatega bika pa vas lahko v London pošljejo."

"Fie —! Čisto za nič, tale vaša šala! Imam dovolj! Nočem nič več slišati od vas!"

Obrnil se je v stran.

Tudi bej ni bil zadovoljen. Ves čas sem je molčal in temno gledal. In ko je Anglež umolknil, se je oglasil:

"Gospod, tvoji pogoji mi ne ugajajo!"

"Zakaj pa tebi ne?"

"Prenevarni so za mene!"

"Ni bilo mogoče boljših dobiti. Če bi te bili zapustili, bi se nam dobro godilo, ti pa bi bil ujetnik melevkov!"

"Vem. In hvaležen sem ti! Zvest prijatelj si mi ostal. Toda v Lizanu tudi ne bom drugo kot ujetnik."

"Lizana ne boš smel zapustiti, to bo vse!"

"Pa že to je dovolj! Kje misliš, da je Mohammed Emin?"

"Mislim, da je šel v Gumri."

"In kaj bo tam storil?"

"Pripeljal bo tvoje ljudi in nas osvobodil."

Poglej bej, ali ne uvidiš, da sem svoje pogoje čisto premišljeno stavil?? Mohammed Emin bo čisto gotovo prišel s Kurdi in nas rešil. Čemu torej misliti na beg? Prav lahko bi se ponesrečil, kri pa bi tekla na vsak način. Drugo nam ni treba, ko da mirno počakamo na Kurde. In počakali bomo na nje v Lizanu kot melevkovi gostje. Nič se nam ne bo zgodilo. V nekaj dneh, morebiti že v nekaj urah, bomo spet svobodni —."

"Pa misliš, da bo melek res ravnal z nami kot z gosti?"

"Gotovo!"

"Da, vi bodete njegovi gostje, jaz pa ne!"

"Potem bo snedel besedo in tudi mi nismo več vezani na naše obljube. Kakor torej pogoje obrneš, so dobri za nas!"

"Pa prišlo bo do hudega boja, ko jih bodo napadli moji ljudje! In pomisli, da je za mene nečestno, če bom lenaril v Lizanu, medtem ko moji ljudje za mene kri prelivajo!"

Da bi bil meleka zadavil —! Tule Nestorijanci so se tako prestrašili, da bi jim bili izlahka ušli, pa niti ena puška bi ne bila počila!"

"Tega ne verjamem! Kri bi vsekakor tekla! In čemu? Kurdi bodo prišli in bej nas bo moral izpustiti!"

"Pa bo tudi kri tekla!"

"Ne bo! Skrbel bom, da se bo melek v miru pogodil s teboj. To bo tem laže, ker bo tvojih ljudi prišlo pač toliko, da bo vsak odpor Nestorijancev brez uspešen. Opažam že nekaj časa sem, da tile ljudje niso takega kova ko vi. Dali se bodo pregovoriti, niso preveč bojevit!"

Sicer pa, — dal sem meleku besedo in mož beseda bom ostal, dokler bo tudi on mož beseda."

Bej je umolknil. Zadovoljen pa ni bil, to sem videl.

Povečerali smo, si razdelili straže in legli k počitku. Zaupal sem sicer meleku, vsaj za tisto noč, pa previdnost nam ni mogla škodovati. Zato je bilo bolje, da je vsaj eden izmed nas vedno bedel.

Noč je minila mirno in drugo jutro smo spet dobili ovco. Speklji smo jo kakor prejšnji dan na ražnju, jo pojedli in nato je prišel melek ter nas povabil, naj se pripravimo za odhod. Že ponoči je nekaj čet odpotovalo in naše spremstvo ni bilo več številno.

Jezdili smo po pobočju navzdol v dolino Zaba.

Obdelanega sveta ni bilo videti, tudi hiš ne, le tu pa tam smo srečali samotno pristavo in ob njej njivo revnega ječmena. Zemlja je zelo rodovitna, pa večni boji s Kurdi so vzeli Nestorijancem vse veselje do poljskega dela. Saj bi delali le za sovražnika!

Pa pa smo videli krasne hrastove in orehove gaje. Le malo lokje sem našel tako lepo dreve. Koliko bogastvo! In neizraženo!

Potovali smo čisto po vojaško, s sprednjimi in zadnjimi stražami in glavno četo. Sredi glavne čete, tesno obkoljeni, smo jezdili mi, melevkovi "gostje," ob moji desnici bej, na levici melek. Redkobeseden je bil.

Kake pol ure je še bilo do Lizana, ko nam je prijel naproti človek, ki je koj vzbudil mojo posebno pozornost.

Res orjaške rasti je bil in njegove kurdijski žrebci je bil eden največjih in najmočnejših, kar smo jih kedaj videli. Široke katunaste hlače je nosil in suknjič iz enakega blaga. Mesto turbanja je imel krog glave ovito ruto in staro puško je nosil, ki gotovo ni bila orientalskega izvora. Spoštljivo oddaljena sta jezдила za njim dva moža, najbrž sta bila njegova podanika.

Pustil je prednje straže mimo in se ustavil pri nas.

"Dobro jutro!" je pozdravil s donečim glasom.

"Dobro jutro!" je ozdravil melek.

"Tvoji seli so mi poročali, da si si priboril sijajno zmago!"

"Tako je, hvalabogu!"

"Kje so tvoji ujetniki?"

Melek je pokazal na nas. Orjak nas je temno gledal.

"Kateri je gumrijski bej?"

"Tale!"

"Tako!" je zategnil velikan.

"Torej tale človek je sin Abd el-Summit beja, ki je davil in moril naše ljudi —? Hvalabogu, da si ga dobil v pest! Trpel bo za grehe svojega očeta!"

Bej je molče poslušal, ni se mu zdelo vredno odgovoriti. Jaz pa sem moral vsekakor popraviti mnenje, ki ga je imel ta človek o nas.

Obrnil sem se k meleku:

"Melek, kdo je tale človek?"

(Dalje prihodnjic.)

Kako kuje življenje ...

Ivan Matičič:

Brjanski Rajanj

(Odlomek iz rokopisa "Živi izviri")

Čudovito lep dan je bil na Pogorju. Velik dan, najlepši v letu. Ni bilo vsako nedeljo take slovesnosti pri Svetem Vidu. Velika maša je končala in ob tresku topičev se je usipala radostna, prašna množica s Svetovita.

Gospodski ljudje, ki so bili prišli na pogorsko žegnanje, so se razkropili po vaseh, nekateri se pa napotili doli mimo Tabora in šli občudovat Skabrsko jezero, o katerem so bili gotovo slišali v nižavju.

Na vaseh je prijetno dišalo iz hiš; po kurji in telečji zakuhli, po samem pečenju in cvrtju. Iz bajt se je pa valil dim skozi vrata in okna: tu se je kuhala mlečna kaša in se pekla gola koruzna pogača. Pa je bilo spričo tega toliko dima.

Popoldne so se pa šele dodobra razgibale pogorske vasi. Pražnja radost se je pomikala k lipam, ki so bile slovesno ozaljšane s pisanimi trakovi. Mladinci pa mladenke so se sestopali k lipi modri pa ponosni, ostala zbranzčina je strnila kolobar, v spodobnem in važnem pomenku pričakovala velikega trenutka.

Skozi Višinjse so zakopitali trije konjiki: Odrinov, Kolarjev pa Drozgov. Visoko so vihrale grive konj in moško so sedeli jezdeci, ozaljšani vsi: fantje in konji, s trakovi in pušeljci. Dva krat, trikrat so se zavijтели okrog lipe, potem pa nesli skozi vas radost velikega dne.

Tedaj se je vnelo. Godci! Harmonikar se je ozrl okrog, prav kot kak fantovski glavar, pa raztegnil meh, da so se ljudem kar oči zasolžile od vznicanja. Ko sta pritegnila še plunkar in zvončar, tedaj so se gručale zamajale. Najprvo poskok, da se razmajta ta modri svet. Potem so v kolu zavalovili "brjanski zibaj." Visoko so priskakovala devojkam židana krila, a fantom se zaiskrile oči in nageljni za klobukom zadržali. In ljudstvo je bilo ginjeno. Potem so ubrali godci drugo: zategnjen se sekaje so zavijali v pravo pogorsko rajanje. Pričenjala se je pogorska "setev." Nihče je ni napovedal, nihče urejal parov, pa je bilo vse lepo urejeno. Devojke so se postavile tesno ob lipi v kolobar fantje pa jo obkrožili v širokem oklepu obrnjeni k mladenkam. Zdaj so izstopili k taktu pa vihteli z desno, kakor bi sejal: dva koraka naprej,

korak nazaj. Mladenke so medtem počepale, klonile glavo, se polagoma dvigale, rasle, valovile in zopet klonile. Plesalci so se jim polagoma približevali, in ko so prišli čisto blizu, je poprijel vsak svojo družico, jo objel, pridvignil ter z njo zgrajal.

Ljudstvo je bilo zamaknjeno v ta rajanj, kakor v samo Bogu dopadljivo opravilo. Vsa vas je bila zbrana tu. Možaki so modrovali, kadili viržinke, dedje vlekle pipe, žene in matere dvigale otroke. Doljanska gospoda pa je rinila naprej, da bi bolj natanko videla ta pogorski semenj pa te brhke Brjanke. Odrinovci so znesli ven klopi in mize pa postregli s pogorskim vinom.

Trop vojakov je prikoracil na vas. Hej, hej, branci! Ljudstvo je obstopilo te svoje ljubljence: saj so bili sami višinski, sami domači sinovi. Prišli so iz doljanskih vojašnic domov na žegnanje. Kar ginjeni so jim segali ljudje v roko, matere jih objemale, očetje jih pa zrlj ponosni. Pa so bili modri ti zali mladinci, ti zastavni dečaki. Večina je bila izpod gorskega prapora, od pehote. Imeli so zelenkast kroj, jopiče tesno prepasane, lahke, nizke škornje, tesen klobuč zavihan naprej. Nekaj jih je bilo od konjice. Ti so imeli visoke škornje pa irhaste hlače; na čepki jim je vihral šop konjske grive. Tavžljive je služil pri topovih. Na čelu temne čepke mu je žarel rdeč zubelj. Res junačni dečki ti brjanski branci! Matere so jokale od sreče, silile jih domov, na pogostitev; možaki jih pa vlekli k mizam pit. Branci so pa tiščali k lipi, k devojkam.

Medtem so jo ubrali višinski jezdeci proti Zoranju in se srečali z zoranjsko trojko, ki je imela na Višinjse. Obhodni dir. Kje je lepše? Katero rajanje si najraje? Na Zoranju so bili pri "žetvi." Deve, strnjene ob lipi, so se zibale z životom, valovile, sramežljivo pomežikale ženinom. Ti so se jim bližali poskakovaje, vriskaje. Čimbolj so se bližali devojkam, tem močnejše so one valovile. Zdaj so se ženini naglo spognili do tal pa zavijтели vsak svojo družico kvitku. Godci so urezali poskočno — in ženini poskakovali z golobici v naročju, naprej nazaj, v stran. Potem si je spravil vsak svojo pod desno roko, levo uprl ob bok pa se zavijtel z njo na peti. Gorjanov je pobasal Lisče.

vo kar pod levico. Glej, glej! Ljudje so se spogledali ta je resnični ženin! On ji je s tem dokazal, da jo bo vzel.

"Nesi jo, vzemi jo!" so klicali ljudje. On se je pa vihtel z njo moder, liki bi tiščal pod pazduho zaklad. Ko jo je postavil na tla, si je potisnil klobuk po strani in peljal nevesto okrog lipe.

Med odmorom so se pa vstajili gospodski gledalci na plesišče. Eden je stopil h godcem, jim vrigel srebrnik: "Se eno žetev!" Gospodskim je ples ugajal, hoteli bi ga poskusiti. Nu, godci so zaigrali — in gospodski šli žet. Polagoma so si spravili vitki plesalci svoje nežne devojke v naročje. Do tu je še nekako šlo, dalje pa težko. Gospodom je curljalo s čela — in ko so hoteli družice položiti pod roko, so jim te zdrknile na tla. Ljudje so se na glas smejali — in "žetve" je bilo konec.

Pred Tisljevo krčmo je stala gruča brancev, obdana od ljudi. Oni od pehote in konjice so bili kar nekako v ozadju, kajti prva stala bila na Zoranju Parkljev in Loparjev. Vse ju je ogledovalo z nekim svetim strahom, prav kot samega velikega vojvodo; nihče se ni upal seči jima v roko. Dva strašna grmava, dva bivola brjanske vojske! Loparjevemu je visela ob škornjih težka sablja, glavo mu krila visoka črna kučma, na ramah je imel kite iz konjske grive. Služil je doli v Trčzu pri krdelu junakov, onih, ki so jezдили žrebce in so jim vihrala prek glav rdeča praporca. Parkljev pa je imel rdeče hlače težke škornje, prek oprsja surovo usnje, na silnih zapetjih usnjene obroče, prek ram in za pasom močna jermena, na visoki beli kučmi kar pit. Branci so pa tiščali k lipi, k devojkam.

Medtem so jo ubrali višinski jezdeci proti Zoranju in se srečali z zoranjsko trojko, ki je imela na Višinjse. Obhodni dir. Kje je lepše? Katero rajanje si najraje? Na Zoranju so bili pri "žetvi." Deve, strnjene ob lipi, so se zibale z životom, valovile, sramežljivo pomežikale ženinom. Ti so se jim bližali poskakovaje, vriskaje. Čimbolj so se bližali devojkam, tem močnejše so one valovile. Zdaj so se ženini naglo spognili do tal pa zavijтели vsak svojo družico kvitku. Godci so urezali poskočno — in ženini poskakovali z golobici v naročju, naprej nazaj, v stran. Potem si je spravil vsak svojo pod desno roko, levo uprl ob bok pa se zavijtel z njo na peti. Gorjanov je pobasal Lisče.

Parkljev je govoril malo, kar tihoten je stal tu. Včeraj v jutro je šel na pot, a je šele prišel. Vsa vas je strmela vanj. Poprej se niso zanj niti zmenili, kaj bi bajtarjev sin! Zdaj je pa tako izredno odlikovan. Tudi Loparjev je bil molčeč, ta bajtarski sin, a tako časten junak.

Glejte, glejte, neki pobec se je približal Parkljevemu čisto k nogi in se dotaknil rdečih hlač. Ljudje so mu žugali naj se spravi proč; če ga udarnik zgrabi, bo jo! Ne, Parkljev ga je kar prijazno prijel za ramo: "Nisi ti živiojev?" Da. Videk je bil. Parkljev sosed. Ni se mogel držati, preveč so ga mikale rdeče hlače. Gledal je bil rajanje, poslušal godce opazoval gospodске goste, tekkel za domačimi konjiki, a tako lepah hlač ni še videl nikoli.

(Dalje prihodnjic)

IZ PRIMORSKEGA

—Trst, marca 1936.—O ustanavljanju fašističnih organizacij "dopolavora" je italijansko časopisje svojčas veliko pisalo. V to organizacijo je fašizem vpletel vse svoje upanje, zato jo je tudi forsiral v prav vsako, pa še tako malo vasičo. Fašistični zaupniki so po naših vaseh siliili v ljudstvo z vpisom, vendar pa niso mnogo opravili. Marsikje je prišlo do ustanovitve in je le pri tem ostalo. Drugod, zlasti kjer je kaj priseljencev, je organizacija v začetku imele več uspehov zlasti še zato, ker se v prostorih "dopolavora" ob nedeljah in praznikih prirejali plesje, med tem ko je ta zabava po deželi že čisto odpadla. Tako je tudi dolinski "dopolavoro" ob ustanovitvi uspeval ... Odbornik dolinskega fašja Jercog, doma iz Krogelj je kupil v Dolini staro gostilno, poslopje je podrl in sezidal novo. Nalašč za "dopolavoro" je uredil v novem poslopju veliko, lepo in parketirano dvorano. Vse poslopje ga je stalo nad 60.000 lir. Kljub vsem privilegijem pa danes odaja bufet "dopolavora" katerega je do sedaj vodil v lastni režiji, v najem. V "dopolavoro" zahaja sama mladina, kajti tu je svobodna, ni nadzirana, lahko plesje kadar in kolikor časa se ji zljubi. Odrasli, zlasti pa starejši domačini, tudi če si od časa do časa privoščijo kak kozarček vina, ne zahajajo v "dopolavoro" ker, kakor hitro jih vidi tu kak javen funkcionar jim takoj predbaciva, da za popivanje imajo, med tem ko se pritožujejo in nočejo plačevati javnih dajatev.

Vendar je tudi za organiziranje "dopolavora" določeno najmanjše število članov, in sicer 120. Če ne dosega članstvo tega števila, potem organizacija ne more obstojati. Zato n. pr. v Boljuncu niso mogli ustanoviti te fašistične ustanove kljub vsemu forsiranju, ker niso mogli zbrati dovolj članov. Pa tudi marsikje drugod je bil ves trud fašistov zaman; kjer se pa uspeli in postavili organizacijo na noge, ta počasi peša in propada. Pametnega itak ni ničesar nudila in ni imela namena nuditi. Sedaj jih še udružuje autorjev tirja za plačilo takse in tako bodo počasi morali prenehati tudi s plesi. Ko ga zgine ta edina privlačnost, potem bo zapisan propasti sleherni "dopolavoro" v naših krajih.

—Gorica, marca 1936.—V znani obširni črnovrški aferi, ki se je 20. januarja t. l. zaključila v Rimu pred posebnim sodiščem, kot je naš list v svoji zadnji številki poročal, je bil takoj ob začetku preiskave aretiran tudi Anton Rejc, 25 let star, doma iz Lomov pri Črnem vrhu in nečak težko obsojenega Pivka. Vendar pa, ker mu oblasti niso mogle prav ničesar dokazati, je bil spuščen takoj po zaslišanju. V torek 3. t. m., pa je bil pred goriskim sodiščem, češ, da je iz političnih razlogov zbežal čez mejo obsojen v kontumaciji na dve leti zapora in 20.000 lir denarne kazni.

—Ivan Žele iz Matenje vasi je bil obsojen na 6 mesecev zapora in 7.500 lir radi tihotapstva konj in zoperstavljanja javnim organom.

—Goriško sodišče je obsodilo

na 150 lir pogojno 50 letno Ivano Nanut, češ, da je ovirala sigo in se dotaknil rdečih hlač. Ljudje so mu žugali naj se spravi proč; če ga udarnik zgrabi, bo jo! Ne, Parkljev ga je kar prijazno prijel za ramo: "Nisi ti živiojev?" Da. Videk je bil. Parkljev sosed. Ni se mogel držati, preveč so ga mikale rdeče hlače. Gledal je bil rajanje, poslušal godce opazoval gospodске goste, tekkel za domačimi konjiki, a tako lepah hlač ni še videl nikoli.

(Dalje prihodnjic)

—Trst, marca 1936.—O ustanavljanju fašističnih organizacij "dopolavora" je italijansko časopisje svojčas veliko pisalo. V to organizacijo je fašizem vpletel vse svoje upanje, zato jo je tudi forsiral v prav vsako, pa še tako malo vasičo. Fašistični zaupniki so po naših vaseh siliili v ljudstvo z vpisom, vendar pa niso mnogo opravili. Marsikje je prišlo do ustanovitve in je le pri tem ostalo. Drugod, zlasti kjer je kaj priseljencev, je organizacija v začetku imele več uspehov zlasti še zato, ker se v prostorih "dopolavora" ob nedeljah in praznikih prirejali plesje, med tem ko je ta zabava po deželi že čisto odpadla. Tako je tudi dolinski "dopolavoro" ob ustanovitvi uspeval ... Odbornik dolinskega fašja Jercog, doma iz Krogelj je kupil v Dolini staro gostilno, poslopje je podrl in sezidal novo. Nalašč za "dopolavoro" je uredil v novem poslopju veliko, lepo in parketirano dvorano. Vse poslopje ga je stalo nad 60.000 lir. Kljub vsem privilegijem pa danes odaja bufet "dopolavora" katerega je do sedaj vodil v lastni režiji, v najem. V "dopolavoro" zahaja sama mladina, kajti tu je svobodna, ni nadzirana, lahko plesje kadar in kolikor časa se ji zljubi. Odrasli, zlasti pa starejši domačini, tudi če si od časa do časa privoščijo kak kozarček vina, ne zahajajo v "dopolavoro" ker, kakor hitro jih vidi tu kak javen funkcionar jim takoj predbaciva, da za popivanje imajo, med tem ko se pritožujejo in nočejo plačevati javnih dajatev.

Vendar je tudi za organiziranje "dopolavora" določeno najmanjše število članov, in sicer 120. Če ne dosega članstvo tega števila, potem organizacija ne more obstojati. Zato n. pr. v Boljuncu niso mogli ustanoviti te fašistične ustanove kljub vsemu forsiranju, ker niso mogli zbrati dovolj članov. Pa tudi marsikje drugod je bil ves trud fašistov zaman; kjer se pa uspeli in postavili organizacijo na noge, ta počasi peša in propada. Pametnega itak ni ničesar nudila in ni imela namena nuditi. Sedaj jih še udružuje autorjev tirja za plačilo takse in tako bodo počasi morali prenehati tudi s plesi. Ko ga zgine ta edina privlačnost, potem bo zapisan propasti sleherni "dopolavoro" v naših krajih.

—Gorica, marca 1936.—V znani obširni črnovrški aferi, ki se je 20. januarja t. l. zaključila v Rimu pred posebnim sodiščem, kot je naš list v svoji zadnji številki poročal, je bil takoj ob začetku preiskave aretiran tudi Anton Rejc, 25 let star, doma iz Lomov pri Črnem vrhu in nečak težko obsojenega Pivka. Vendar pa, ker mu oblasti niso mogle prav ničesar dokazati, je bil spuščen takoj po zaslišanju. V torek 3. t. m., pa je bil pred goriskim sodiščem, češ, da je iz političnih razlogov zbežal čez mejo obsojen v kontumaciji na dve leti zapora in 20.000 lir denarne kazni.

—Ivan Žele iz Matenje vasi je bil obsojen na 6 mesecev zapora in 7.500 lir radi tihotapstva konj in zoperstavljanja javnim organom.

—Goriško sodišče je obsodilo

na 150 lir pogojno 50 letno Ivano Nanut, češ, da je ovirala sigo in se dotaknil rdečih hlač. Ljudje so mu žugali naj se spravi proč; če ga udarnik zgrabi, bo jo! Ne, Parkljev ga je kar prijazno prijel za ramo: "Nisi ti živiojev?" Da. Videk je bil. Parkljev sosed. Ni se mogel držati, preveč so ga mikale rdeče hlače. Gledal je bil rajanje, poslušal godce opazoval gospodске goste, tekkel za domačimi konjiki, a tako lepah hlač ni še videl nikoli.

(Dalje prihodnjic)

—Trst, marca 1936.—O ustanavljanju fašističnih organizacij "dopolavora" je italijansko časopisje svojčas veliko pisalo. V to organizacijo je fašizem vpletel vse svoje upanje, zato jo je tudi forsiral v prav vsako, pa še tako malo vasičo. Fašistični zaupniki so po naših vaseh siliili v ljudstvo z vpisom, vendar pa niso mnogo opravili. Marsikje je prišlo do ustanovitve in je le pri tem ostalo. Drugod, zlasti kjer je kaj priseljencev, je organizacija v začetku imele več uspehov zlasti še zato, ker se v prostorih "dopolavora" ob nedeljah in praznikih prirejali plesje, med tem ko je ta zabava po deželi že čisto odpadla. Tako je tudi dolinski "dopolavoro" ob ustanovitvi uspeval ... Odbornik dolinskega fašja Jercog, doma iz Krogelj je kupil v Dolini staro gostilno, poslopje je podrl in sezidal novo. Nalašč za "dopolavoro" je uredil v novem poslopju veliko, lepo in parketirano dvorano. Vse poslopje ga je stalo nad 60.000 lir. Kljub vsem privilegijem pa danes odaja bufet "dopolavora" katerega je do sedaj vodil v lastni režiji, v najem. V "dopolavoro" zahaja sama mladina, kajti tu je svobodna, ni nadzirana, lahko plesje kadar in kolikor časa se ji zljubi. Odrasli, zlasti pa starejši domačini, tudi če si od časa do časa privoščijo kak kozarček vina, ne zahajajo v "dopolavoro" ker, kakor hitro jih vidi tu kak javen funkcionar jim takoj predbaciva, da za popivanje imajo, med tem ko se pritožujejo in nočejo plačevati javnih dajatev.

Vendar je tudi za organiziranje "dopolavora" določeno najmanjše število članov, in sicer 120. Če ne dosega članstvo tega števila, potem organizacija ne more obstojati. Zato n. pr. v Boljuncu niso mogli ustanoviti te fašistične ustanove kljub vsemu forsiranju, ker niso mogli zbrati dovolj članov. Pa tudi marsikje drugod je bil ves trud fašistov zaman; kjer se pa uspeli in postavili organizacijo na noge, ta počasi peša in propada. Pametnega itak ni ničesar nudila in ni imela namena nuditi. Sedaj jih še udružuje autorjev tirja za plačilo takse in tako bodo počasi morali prenehati tudi s plesi. Ko ga zgine ta edina privlačnost, potem bo zapisan propasti sleherni "dopolavoro" v naših krajih.

—Gorica, marca 1936.—V znani obširni črnovrški aferi, ki se je 20. januarja t. l. zaključila v Rimu pred posebnim sodiščem, kot je naš list v svoji zadnji številki poročal, je bil takoj ob začetku preiskave aretiran tudi Anton Rejc, 25 let star, doma iz Lomov pri Črnem vrhu in nečak težko obsojenega Pivka. Vendar pa, ker mu oblasti niso mogle prav ničesar dokazati, je bil spuščen takoj po zaslišanju. V torek 3. t. m., pa je bil pred goriskim sodiščem, češ, da je iz političnih razlogov zbežal čez mejo obsojen v kontumaciji na dve leti zapora in 20.000 lir denarne kazni.

—Ivan Žele iz Matenje vasi je bil obsojen na 6 mesecev zapora in 7.500 lir radi tihotapstva konj in zoperstavljanja javnim organom.

—Goriško sodišče je obsodilo

na 150 lir pogojno 50 letno Ivano Nanut, češ, da je ovirala sigo in se dotaknil rdečih hlač. Ljudje so mu žugali naj se spravi proč; če ga udarnik zgrabi, bo jo! Ne, Parkljev ga je kar prijazno prijel za ramo: "Nisi ti živiojev?" Da. Videk je bil. Parkljev sosed. Ni se mogel držati, preveč so ga mikale rdeče hlače. Gledal je bil rajanje, poslušal godce opazoval gospodске goste, tekkel za domačimi konjiki, a tako lepah hlač ni še videl nikoli.

(Dalje prihodnjic)

—Trst, marca 1936.—O ustanavljanju fašističnih organizacij "dopolavora" je italijansko časopisje svojčas veliko pisalo. V to organizacijo je fašizem vpletel vse svoje upanje, zato jo je tudi forsiral v prav vsako, pa še tako malo vasičo. Fašistični zaupniki so po naših vaseh siliili v ljudstvo z vpisom

MORSKI RAZBOJNIK

A. S.

Mr. Blood je namreč zmal z glavo in rekel: "Samo čas trate, kapetan. Ladje ne bomo prodali."

Easterling je namršil obrvi: "No, če ladja res nikakor ni na prodaj, bom prešel takoj na stvar. Predlagam vam namreč, da se udeležite z mojo Bonaventuro nekega podvzeta, in sicer dobrega podvzeta."

"Počastili ste nas. Toda mi zaenkrat nimamo namena odjadrati na piratsko vožnjo."

"Saj ni piratstvo, kar vam jaz predlagam."

"Kaj pa potem?"

"Ali vam smem zaupati?"

Easterling je drugega za drugim vprašujoče pogledal.

"Menda ni potrebno, zakaj na vsak način tritate čas."

Te besede niso bile bodrilne. Pa kljub se Easterling ni dal motiti. Morda jim je znano, da je svoj čas jadrar z Morganom? No, če ne, naj zdaj izvedo, da se je udeležil z Morganom pohoda preko velike savane v Panami. Ko pa je napočil trenotek, da bi se razdelil plen, katerega

so dobili v tem bogatem španskem mestu, se je izkazalo, da je plen mnogo manjši, kakor se je pričakovalo. Med Morganovimi pirati se je čulo mrmranje, da so bili ukanjeni in da je Morgan del plena skril. In te govorice, je rekel Easterling, niso bile brez podlage. Tako so bili na primer dragulji in biseri iz San Felipe, ki so imeli ogromno vrednost in katere si je Morgan prisvojil. Toda, ko so te govorice dospele na Morganova ušesa, se je slednji ustrašil, ker se je bal, da bi utegnili preiskava piratov dognati, kako stvar stoji, s čemer bi bila dokazana njegova verolomnost in krivda. In tako je, sredi pota nazaj, na savani neke noči zakopal zaklad, katerega si je bil prisvojil.

"Samo en mož je, ki ve za ta zaklad," je rekel kapetan Easterling svojim poslušalcem, ki so ga napeto poslušali. Neki komu je namreč pomagal prenesti in zakopati zaklad, česar ne bi mogel storiti sam. Jaz sem ta mož . . ."

Pripovedovalec je umolknil,

da bi dal potrebni poudarek svojim besedam. Nato je nadaljeval.

Njegov predlog je bil, da bi se Bloodovi ljudje udeležili s svojo ladjo ekspedicije njegove Bonaventure v Darien, kjer bi izkopali zaklad, katerega bi se pošteno razdelilo med njegovimi in Bloodovimi ljudmi, in sicer na podlagi členov Bratovščine obali.

"Če cenim vrednost zaklada, ki ga je takrat Morgan zakopal, na petsto tisoč zlatih osmakov, je moja sodba skromna," je dejal.

To je bila vsota, ob katere imenovanju so njegovi poslušalci ostrmeli. Tudi Blood je bil začuden, vendar ne toliko ko njegovi tovariši.

"Hm, hm, res je čudno," je dejal. Nato pa je vprašal: "Koliko mož pa imate na svoji Bonaventuri?"

"Nekaj manj ko dvesto."

"In teh dvesto mož, ki so z menoj, dela tako razliko, da se vam zdi vredno sttaviti nam ta predlog?"

Easterling se je zasmeljal. "Saj niso možje tisti ki jih baš potrebujem, marveč izborna, močna ladja, v kateri bi bil zaklad zavarovan, ko bi ga enkrat imeli. V trebuhu take ladje bi bil zaklad varen kakor v trdnjavi in smejal bi se vsaki španski galeoni, ki bi se me drznila nadlegovati."

"Vraga, zdaj razumem!" je vzkliknil Wolverstone, Pitt, Hagthorpe in Dyke pa so prikimali. Toda prodirljivi pogledi Bloodovih oči so bili še vedno uprti na bikovsko postavo pirata.

"Kakor pravi Wolverstone, je stvar razumljiva. Ampak desetina plena, kar bi bila vse, kar bi prišlo na Arabelo, če štejemo po glavah moštva, je mnogo premalo v teh okoliščinah."

Easterling se je napihnil in zamahnil z roko z velikodušno gesto: "Kakšen delež pa bi predlagali?"

"Glede tega se je treba šele zediniti. Vendar pa ne manjšega ko eno petino."

Bukanirjev obraz se je dobrovoljno nasmehnil. "Pridite s temi svojimi prijatelji jutri popoldne na kosilo na krov Bonaventure, pa bomo podpisali pogodbo."

Za trenotek se je zdelo, kakor ga Blood okleva. Nato pa je vljudno sprejel njegovo povabilo.

Toda, čim je bukanir odšel, je Blood ohladil oduševljenje svojih tovarišev.

"Posvarjen sem bil da je ka-

petan Easterling nevaren človek. To bi bilo laskavo zanj, zakaj, če hoče biti kdo nevaren, mora biti tudi bistroumen, kapetan Easterling pa ni."

"Kakšne misli pa ti roje po glavi, Peter?" se je čutil Wolverstone.

"Saj stvar menda ne more biti bolj razumljiva, kakor je," je rekel Hagthorpe.

"Razumljiva!" Blood se je zasmeljal. "Prav, če mislite tako! Torej ladja, ki je močna kakor trdnjava, v trebuhu te ladje zaklad, ki je vreden pol milijona, in ta ladja v naših rokah, ki smo mu popolni tuji . . . Pa je res zaupljiv ta maloprednež?"

Možje so pričeli premišljati te besede, Pitt pa je rekel: "Hm, možak pač zaupa na našo čast."

Blood ga je pogledal s karajočim izrazom v očeh. "Se nikoli nisem naletel na človeka z Easterlingovimi očmi, ki bi komu kaj zaupal. Ako on namerava spraviti zaklad na krov te ladje, pomeni to, da bodo takrat že tudi v njeni posesti. Čast! Hm, ali bo res tak človek naiven, da bi verjel, da nam čuti časti ne bo dovolil, da bi neke temne noči, ko imamo zaklad na ladji, lepo ne izginili na širokom morju, ali pa celo da ga s topovi naše ladje ne potopimo na morskodno?"

Vendar pa stvar še ni bila popolnoma jasna Hagthorpu. "Kaj pa potem kakim misliš, Peter, da je bil njegov pravi razlog, ko nas je povabil, da se udeležimo z njim te ekspedicije?"

"Razlog, katerega je omenil. On hoče našo ladjo, pa bilo že za prevoz zaklada, ako slednji res obstoja, ali pa za druge namene. Ali ni hotel najprej kupiti Arabele? Da on hoče ladjo, o tem ni dvoma, ne mara pa nas, in bi se nas tudi kmalu iznebil, o tem bodite prepričani!"

Toda Bloodovi ljudje niso bili pri volji, da bi odklonili to zapeljivo ponudbo. Saj je znano, da se ljudje od nekaj podajajo v smrtne nevarnosti če se obeta, da bo tudi plačilo v obliki dobrička veliko. Hagthorpe, Pitt in Dyke so bili mnenja, da si je Blood ustvaril predsodke napram Easterlingu, in da mu je te predsodke navdehnil governer de Ogeron. Če že ne drugega, naj naslednjega dne vsaj obedujejo z Easterlingom, da bodo videli, kakšne člene ima v mislih.

"Pa ste gotovi, da pri tem kosilu ne bomo zastrupljeni?" jih je vprašal Blood.

Toda njegovi predsodki so šli predaleč in njegovi tovariši so se pričeli norčevati iz njega. Kaj pa bi mu bilo s tem pomagano? Ali bi prišel s tem v posest Arabele?

Drugega dne dopoldne so torej odšli kapetan Blood, Hagthorpe, Pitt in Dyke h kosilu na ladjo Bonaventuro, Wolverstone pa je ostal kot poveljnik na ladji Arabeli.

Easterling jih je sprejel bučno, kakor je bila njegova naveda, ob navzočnosti vseh svojih malopridnežev. Teh je bil poln krev in vsi so bili oboroženi. Kapetanu Bloodu ni bilo potrebno, da bi opozoril svoje tovariše o izrednem položaju, da je Easterling sklical za ta sprejem s kopnega, iz krčm in beznic, kjer so se nahajali, vse svoje moštvo. Bloodovi tovariši so se pričeli zdaj izpraševati, da-li ni imel koncem koncev Blood prav in da-li ni so zašli v nastavljenost past.

Ampak zdaj je bilo prepozno za obžalovanje. Pri vходу v hodnik je stal kapetan Easterling ter čakal, da jih odvede v kabino. Na njegovo povabilo je odšel Blood s svojimi tovariši za Easterlingom v kabino.

Kakor vsa ladja, ki je bila umazana in v neredu, tako je bila tudi velika kabina pravo nasprotje kabine na Arabeli. Njen strop je bil tako nizek, da sta komaj stala pokonci v njej velika moža, kakršna sta bila Blood

in Hagthorpe. Bila je slabo opremljena in v njej ni bilo skoraj ničesar razen velike mize in nekaterih stolov.

Tudi kosilo je bilo tako kakor vse ostalo na tej ladji. Meso je bilo sicer sveže, toda tako slabo kuhano in pripravljeno, da se je kapetanu Bloodu želodec obračal, ko ga je užival.

Easterlingovo družino je tvorilo kakih šest njegovih tovarišev, ki so bili nameščeni okoli njega kakor nekaka častna straža. Glede teh je dejal, da so bili izvoljeni od njegove posadke, da podpišejo pogodbo v imenu vsega moštva. Poleg teh je stal tudi neki mlad Francoz, po imenu Joinville, tajnik governerja Ogerona, ki je imel predstavljeni governerja ter dati legalno sankcijo temu, kar se ima določiti.

Ko so sedli k mizi, so bili Bloodovi ljudje tako posejeni, da nista bila dva drug ob drugem. Blood in kapetan Easterling sta sedela drug drugemu nasproti.

S kupčijo se je počakalo dokler ni bilo kosilo končano in se je umeknil zamorski služabnik. Končno se je miza vendar izpraznila in na njej so ostale samo še steklenice z vinom, kozarci, tinta, pero in papir. Easterling je zdaj otvoril zadevo in Blood je zdaj prvič slišal, da ga je slednji nagovoril s kapetanom. Prvo, o čemer ga je Easterling obvestil, je bilo, da petina plena, kakor jo zahteva kapetan Blood, se zdi njegovemu moštvu previsoka.

"Govoriva jasno in brez ovinkov, kapetan!" je rekel Blood. "Mar mislite reči, da odbijajo moj pogoj?"

"Kaj pa drugega?"

"Hm, v tem slučaju, kapetan, nam pač ne preostaja nič drugega, kakor da se posloavimo kot vaši dolžniki, ker ste nam priredili to izvrstno kosilo."

Oči kapetana Easterlinga so gledale nekam grozeče iz njegovega velikega rdečega obraza. Z roko si je otrlo rošno čelo, preden je odgovoril:

"Posloviti se mislite?" je zarežal. "Vi ste res odkriti in jasni . . . In vidite, jaz imam rad odkrite in jasne ljudi in jasne besede. Ali morda menite, da hočete odstopiti od našega Kapetan Blood je okleval z domenka?

odgovorom ter pogledal po svojih tovariših, kakor bi pri njih iskal pomoči.

"Če mislite," je končno dejal, "da so naši pogoji nesprejemljivi, je torej nepotrebno nadalj-

nje razpravljanje in nam boste dovolili, da odidemo."

Easterling je zarežal: "Pri moji veri, doktor, za vas bi bilo najbolje, da greste nazaj k svojemu poklicu in k puščanju krvi ter da pustite ladjo onim, ki ve-

do, kako se z njo ravna!"

Ob teh besedah se je Easterling obrnil h governerjevemu predstavniku, ki je sedel ob njegovi desnici:

"Kaj pa vi menite, gospod Joinville?"

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporna organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

POSUJE ŽE 42 LET.

Glavni urad v lastnem domu: 1004 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD \$3.500.000.00.

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA NAD 100%.

K. S. K. Jednota ima okrog 35.000 članov in članice v odraslem in mladinskem oddelku.

SKUPNO STEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 186.

V Clevelandu, Ohio je 16 naših krajevnih društev.

Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega 42.letnega obstanka nad \$5.000.000.00.

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD!"

Če se hoče zavarovati pri dobri, poštini in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruješ za smrtnine, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do 55. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruje se lahko za \$250; \$500; \$1000; \$1500 in \$2000 posmrtnine.

V Mladinskem Oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B". Mesečni prispevek v mladinski oddelci je zelo nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalen, dasi zavarovalnina v vsakim dnem narašča. V slučaju smrti otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača do \$1000.00 posmrtnine.

BOLNISKA PODPORA:

Zavaruje se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Asesment primerno nizko.

K. S. K. Jednota nudi članstvu štiri najmodernejshe vrste zavarovanja.

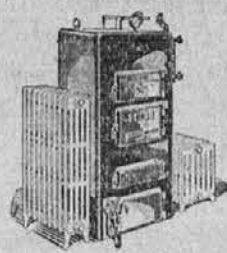
Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jim rezervno izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih asesmentov.

Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote," ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti kot pravi materijal v dvor. Če se nisi član ali članica te močnega in bogate podpore organizacije potrdi se in pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli se nimate društva, spadajočega k tej solventni katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; treba je le osem oseb v starosti od 16. do 55. leta. — Za nadaljna pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 1004 No. Chicago, Street, Joliet, Illinois.

Denite v hišo furnes sedaj in plačajte jeseni! Specielno samo za nekaj časa!

Steam, Hot Water, Hot Air Furnaces. Lahko kupite na 36 mesečnih obrokov. Popravljamo furneze in boilerje vseh vrst. Vprašajte za slovenskega zastopnika Stefana Robasha.

WOLFF HEATING CO.

HEATING ENGINEERS

9703 North Boulevard Tel. GL 9218-9219

NAZNANILO IN ZAHVALA

Globoko potrpi nepopisne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je dne 10. aprila 1936 za vedno zatisnila svoje mile oči naša ljubljena in nepozabljena mamica

Felica Rupnik (Lesar)

Njeno truplo smo položili k večnemu počitku na Holy Cross pokopališče dne 14. aprila. Ranjka je bila rojena v Sordražici leta 1864 in je bivala tu v Ameriki 34 let. Tem potom se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so prišli ranjko pokopiti in ki so se udeležili pogreba ter vsem, ki so nam v težkih urah stali ob strani s tolažilnimi besedami in nasvetom. Najglobljeja zahvala nam velja vsem, ki so položili vence na krsto drage mamice ter s tem spremenili mrtvaški oder v krasen raj.

Sledečim se najiskrenee zahvaljujemo: družini Joseph Stampfel iz Clevelanda, družini Anton Novak iz Clevelanda, društvu Srca Marije št. 111 KSKJ, katerega društva je bila članica pokojna, The Slovenian Hunting Club, Barberton, sedem iz Snydertown, družini Jos. Videgar, družini Walter Mitchell, družini Anthony Mitchell, družini Peter Lužar, družini Louis Mertic, družini Jos. Vrabec, družini Peter Somerick, družini L. Helmiedter, družini L. Herdman, družini H. Nazel, druž. Robert Stutz, Fort Wayne, Ind. International Harvester Co., Fort Wayne, Ind. Engineering Dept. Employees, Fort Wayne, Ind. Employees of Drum Shop B. & W. Co., druž. A. Nagel.

Najlepšo zahvalo naj prejmejo darovalci za sv. maše, ki se bodo brale za dušo pokojne: društvo Srca Marije št. 111 KSKJ, družina Louis Arko, družina Joe. Leksan, družina Jerry Zupac, družina Jos. Ujčić, družina John Lintol, družina Andrew Blažič, družina Frank Kuralt, družina John Podipeec, družina Frank Zakrajšek, družina Woodard, prijateljica iz Rittman, O., in vsi navzoči iz Clevelanda, O., družina Anton Campar, družina Louis Campa, Mr. Jakob Petric, družina Jos. Petric, družina Charlie Petric, družina Jerry Knaus, družina Katarina Erzen, družina Edward Campa, Mrs. Francis Kobe, družini John Petric.

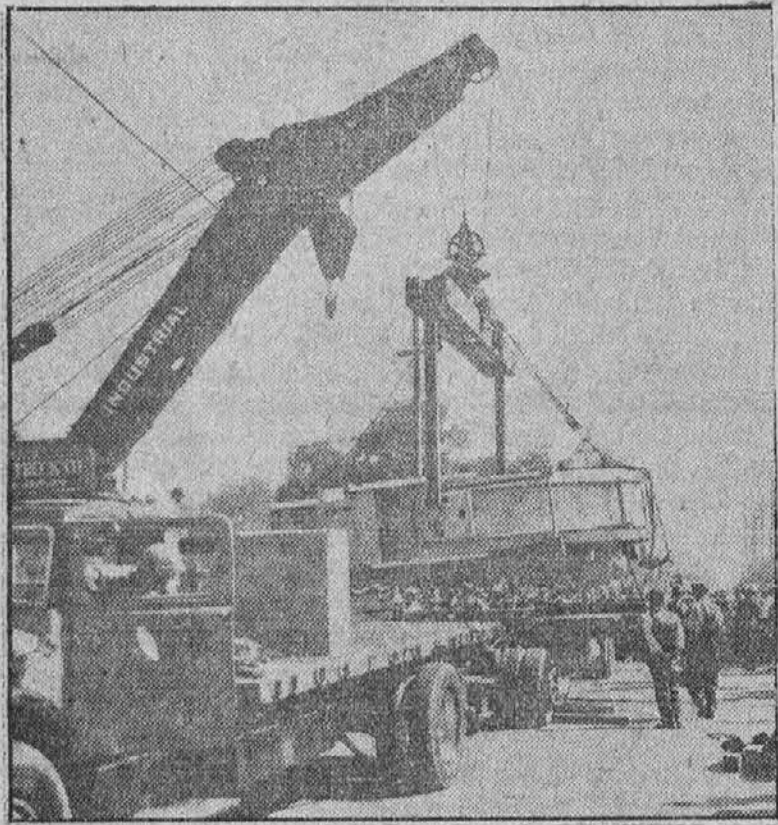
Iskrena hvala vsem, ki so darovali svoje avtomobile brezplačno pri pogrebu. Enako lepa hvala članicam društva Srca Marije za molitve pri pokopu in članicam, ki so nosile pokojno k zadnjemu počitku. Lepa hvala pevskemu zboru Javornik za krasne žalostne pri krsti pokojne. Prisrčna hvala Mrs. Jos. Stampfel iz Clevelanda, ki nas je tolažila ves čas in se udeležila pogreba, ravno tako tudi družini Anton Novak iz Clevelanda. Prisrčna hvala Rev. Jos. Medinu za vse obrede in za podljetev sv. zakramentov pred smrtjo. Hvala lepa pogrebni mu zavodu John Topolsky za vzorno preskrbo pogreba.

Ti pa, ljuba in nepozabna mamica, mirno počivaj v tuji zemljiči po prestatem zemeljskem uprlijenju. V naših srcih boš ostala zaplana za vedno za Tvoje neprecenljive dobrote do nas. Bog naj Ti poplača v večnem raj za vse.

Zahujoči ostali:

Frances omož. Udovich, Pauline omož. Stutz, Mary omož. Clark, hčere; Jos. Lesar, sin; zetje in sinah.

Barberton, Ohio, 27. aprila 1936.

Zvezdarna v Pasadena, Cal., je dobila ogromno steklo, ki je vredno \$2.000.000 in katerega bodo sedaj zbrusili za teleskop, ki bo največji na svetu. Sedem ur so porabili delavci, da so ogromni kos stekla preložili iz železniškega voza na truk.

V Kaliforniji so začeli saditi rastlinstvo sporedno s skladi zemlje, da se v bodoče prepreči oduševljenje zemlje po nalivih. Slika na levi kaže svet, kjer je voda odnesla do 18 palcev zemlje iz sadovnjakov.